

UTSKRIFT FRA MØTEBOK 05.04.2022

Sak 08/2022 Søknad flytting av reingjerdet mot Finland

Reindriftsavdelingen hos Statsforvalteren i T&F har den 16.03.22 oversendt en sak om flytting av reingjerde mot Finland. De opplyser at det er finsk part som etter [*Konvensjon mellom Norge og Finland om oppfølging og vedlikehold av reingjerder og andre tiltak for å hindre at rein kommer inn på det andre rikets område*](#), foreslår to endringer av gjerdetraseen langs Øvre Pasvik nasjonalpark. Det har vært en diskusjon om tiltaket er søknadspliktig. Forvalter har hevdet at forslaget om flytting av reingjerdet lengere inn på norsk side i Øvre Pasvik nasjonalpark sør for Piilolastien/-porten, er søknadspliktig.

Verneforskriften pkt 1.3 c) sier at nasjonalparkstyret kan gi tillatelse til ombygging og utvidelse av reingjerder, og at nasjonalparkstyret skal veie plassering av gjerdet opp imot konsekvensene for verneverdiene.

Den 28. mars kom vedlagte brev fra reindriftsavdelingen ved Statsforvalteren (datert 24. mars 2022) om endring av gjerdetrase i Pasvik ved Piilola-porten og endring ved Kertusjavri/Finskebukta.

I det videre behandles gjerdestrekningen som søker ønsker å flytte østover inn i nasjonalparken sør for Piilolaporten. Begrunnelsen for flyttingen er at gjerdestrekket i dag går over våtmark og gjerdet synker ned i våtmarken. En flytting vurderes av søker til å redusere framtidig behov for vedlikehold. Søker ønsker å legge om til en trase de mener gjerdet hadde en gang på 1990-tallet. Se klipp under fra søknaden:

Den finske delegasjonen har levert inn 2 forslag på endringer av gjerdetraseen i Pasvik, se vedlagt. Det aktuelle området ble befart i en felles befaring i april 2021. Den første endringen som ønskes er i umiddelbar nærhet av Piilola-stien (69°07'26,8"N 28°48'38,6"E) (bilde 1). Gjerdet har tidligere gått rundt vassdraget på norsk side på tørt land. Gjerdet er blitt flyttet til å følge grensen over våtmark. I flere år har gjerdet vært i dårlig forfatning på dette stedet fordi gjerdet synker ned i våtmarken. Forslaget fra den finske delegasjonen er at gjerdet flyttes tilbake til det stedet der det tidligere har stått (bilde 2). Det finnes ikke dokumentasjon på at flyttingen av gjerdet er blitt behandlet i kommisjonsmøte. Den norske delegasjonen mener den første endringen må ha skjedd på 90 tallet. Gjerdet på dette stedet er nå forhøyet, slik at det trolig ikke er et problem denne vinteren. Den norske delegasjonen er enig i at det er hensiktsmessig at gjerdet flyttes slik det foreslås fra den finske delegasjonen, for å redusere fremtidig behov for hyppig vedlikehold.

I dag går gjerdet i ett rett strekk på ca. 320 meter langs landegrensen. Planlagt ny trase med vinklinger rundt det våte partiene er på ca. 465 meters lengde. Søker oppgir at omleggingen ønskes uten skarpe vinkler i gjerdet som muligens gjør at man får mindre skader av elgen.

Øvre Pasvik
nasjonalparkstyre

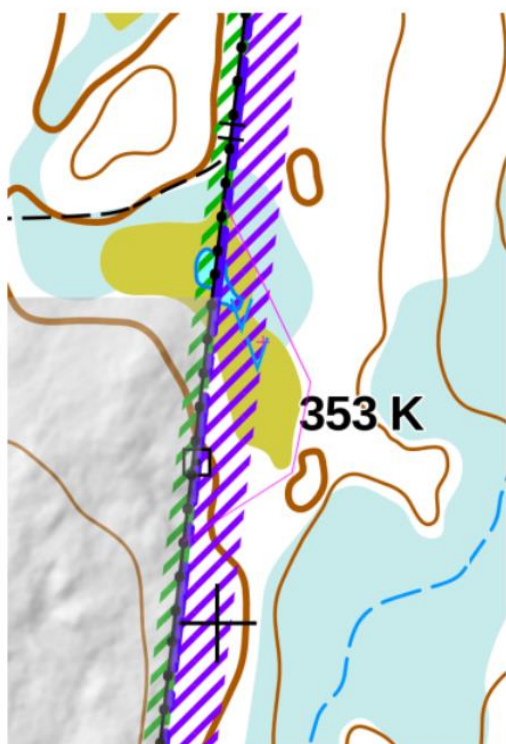
Báhpáveaji
álbmotmeahccestivra

Gjerdet skal føres opp med 10 cm stolper i 3 meters lengde med netting og 2 bølgetråder over nettingen. Gjerdematerialene er tenkt fraktet inn på snødektmark. Søker oppgir at ny gjerdetrase vil gå igjennom en blandingsskog av bjørk og furu. Skogen langs den nye traseen skal ryddes i en 3 meters bredde.

Bildet til venstre fulgte søknaden og viser sannsynligvis strekket hvor gjerdestolpene og gjerdet har sunket ned i myr/våtmark.

Endring av gjerdetraseen ved Piilola-stien.

Kart fra søker, hvor ny gjerdetrase er tegnet med tynn lilla strek inn på norsk side. Grensen mellom Norge og Finland er markert med skravur til venstre for midten av kartet. Her er nord opp på kartet.

Bakgrunn

Verneformålet i Øvre Pasvik nasjonalpark er å ta vare på et stort, sammenhengende barskogområde som i det vesentlige urørt i forhold til tekniske inngrep, ta vare på et skogøkosystem med et egenartet og variert biologisk mangfold, sikre variasjonsbredden av naturtyper i regionen samt ta vare på landskapsformer, særpregede geologiske forekomster og kulturminner. Området skal kunne brukes til reindrift, naturopplevelse og utøvelse av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

I verneforskriften for Øvre Pasvik nasjonalpark § 3 Vernebestemmelser, beskrives det i pkt 1.1 at området er vernet mot inngrep av enhver art, herunder hugst av trær og oppsett av gjerder. Imidlertid kan nasjonalparkstyret etter pkt. 1.3c) gi tillatelse til ombygging og utvidelse av reingjerder.

I denne saken ønsker reindriftsforvaltningen å endre trasen for reingjerdet mellom Finland/Norge lengere inn på norsk side i Øvre Pasvik nasjonalpark. I søknaden fra Reindriftsavdelingen ved statsforvalteren i Troms og Finnmark vises det til en felles befaring med finsk reindriftsmyndighet i april 2021.

Nasjonalparkstyret skal veie endring av plassering av gjerdet opp imot konsekvensene for verneverdiene i området.

Fra Piilolaporten og sørøstover er det en rekke med gamle gjerdestolper. På flyfotoet over er de prikket inn med rødt. Bildet til høyre er tatt fra Piilolaporten og viser samme gamle gjerdestolper.

Øvre Pasvik
nasjonalparkstyre

Báhčaveaji
álbmotmeahccestivra

Bildet viser Piilolaporten, tatt fra finsk side.

Kartet over viser deler av Øvre Pasvik nasjonalpark og Piilolastien (rød stiplet linje).

Den grensekryssende Piilolastien ble etablert i 2009 gjennom samarbeidet i Pasvik Enare trilaterale park. Vandreturen gjennom Øvre Pasvik nasjonalpark og Vätsäri ødemarksområde i Finland er på ca. 35 km. Fra norsk side starter stien ved Sortbrysttjern, krysser grensen ved Piilolaporten og ender ved bilvegen mot Nellimbygda.

Forvalter har vært i kontakt med det lokale reinbeitedistriktet som bruker Øvre Pasvik nasjonalpark som vinterbeite. De forteller at de i 2021 reparerte aktuelle gjerdestrekk som hadde sunket i myr og våtmark, og sendte video av aktuelle strekk til forvalter. De ser ikke behov for å endre gjerdetrase.

Klipp fra video som viser reparert gjerdestrekk

Vurdering

Den ønskede omleggingen av gjerdetraseen vil medføre et gjerdeanlegg nærmere Piilolastien og hogst av skog langs traseen. Dette vil gi negative virkninger for verneverdiene i form av det enkle friluftslivet, opplevelsesverdier og det biologiske mangfoldet knyttet til skogen. Den nye traseen vil også gi mange vinklinger av gjerdet, med behov for bardunering og med økt risiko for at elg vil prøve å hoppe over gjerdet. Elg hopper gjerdet i området og det er funnet dyr som har satt seg fast i gjerdet her. Forvalter synes at behovet for flytting av gjerdet, og konsekvensene på verneverdiene er mangelfullt beskrevet fra søker. Søker burde for eksempel funnet årsaken til at gjerdetrasen som nå ønskes, ble endret på 1990-tallet. I tillegg er de lokale reindriftsutøverne fornøyd med dagens tilstand.

Styrets behandling

Forvalter hadde ikke rukket å formulere hele saksfremstillingen med forslag til vedtak til møtet siden søknaden var så ny og det var behov for å innhentes supplerende informasjon.

Imidlertid vedtok styret å avslå søknaden etter at forvalter hadde gått gjennom saken under møtet. Styret ba forvalter formulere vedtaket og sende det på en kort e-postrunde for eventuelle merknader. Vedtaket ble sendt ut 31. mars og det kom ingen endringsmerknader fram til fristen 04. april. Vedtatt som innstilt.

Vedtak

Øvre Pasvik nasjonalparkstyre finner at søknaden om flytting av reingjerdet sør for Piilolaporten inn i Øvre Pasvik nasjonalpark er svakt begrunnet. At dagens trase gir økt behov for vedlikehold er ikke grunnlag nok for å gi tillatelse etter verneforskriftens § 3, pkt. 1.3c) om tillatelse til ombygging og utvidelse av reingjerder.

Styret vurderer at de negative konsekvensene på verneverdiene i form av reduserte opplevelsesverdier for brukere av Piilostien, ulemper for trekkende elg og hogst av trær med høy verneverdi langs gjerdetrasen, er vesentlig større enn fordelene med endret gjerdetrase. Nasjonalparkstyret vektlegger også at de lokale reindriftsutøverne er tilfredse med dagens trase.

Styret avslår på dette grunnlaget søknaden fra Statsforvalteren i Troms og Finnmark om reingjerde inn i Øvre Pasvik nasjonalpark ved Piilolaporten.